

แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Group of Four แบบผสมผสาน

รายวิชา วิทยาศาสตร์พื้นฐาน

รหัสวิชา ว33101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอนนายมานิตย์ สมสวัสดิ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ ไฟฟ้า

เรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

เวลา 3 คาบ

สาระที่ 5 : พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ว 5.1 -8 ทดลองและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าและความต้านทานและคำนวณหาปริมาณที่เกี่ยวข้อง

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ทดลองและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าและความต้านทานและคำนวณหาปริมาณที่เกี่ยวข้อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์ไฟฟ้า กระแสไฟฟ้า และความต้านทานไฟฟ้าได้

2.2 จุดประสงค์นำทาง

1. ต่อเครื่องวัดกระแสไฟฟ้าเข้ากับวงจรได้
2. ต่อเครื่องวัดความต่างศักย์ไฟฟ้าเข้ากับวงจรได้
3. อธิบายหลักการทดลองจนใช้แอมมิเตอร์และโวลต์มิเตอร์ได้
4. บอกหน่วยของกระแสไฟฟ้าและความต่างศักย์ไฟฟ้าได้

3.สาระการเรียนรู้

การสืบค้นข้อมูล การทดลอง การอธิบายเกี่ยวกับความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

4. สาระสำคัญ / แนวคิดหลัก

1. การวัดค่ากระแสไฟฟ้าต้องต่อเครื่องวัดกระแสไฟฟ้าเข้ากับวงจรแบบอนุกรม
2. การวัดค่าความต่างศักย์ไฟฟ้าต้องต่อเครื่องวัดความต่างศักย์ไฟฟ้าเข้ากับวงจรแบบขนาน
3. เครื่องมือวัดกระแสไฟฟ้าเรียกว่า แอมมิเตอร์ กระแสไฟฟ้าที่วัดได้มีหน่วยเป็น แอมแปร์(A)
4. เครื่องมือวัดความต่างศักย์ไฟฟ้า เรียกว่า โวลต์มิเตอร์ ความต่างศักย์ไฟฟ้าที่วัดได้ มีหน่วยเป็น โวลต์ (V)

5. เนื้อหาสาระ

1. ความหมายของความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
2. วิธีการวัดความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
3. การต่อวงจรแบบอนุกรมและแบบขนาน
4. หลักการใช้โวลต์มิเตอร์และแอมมิเตอร์
5. หน่วยของความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั้นนำ(คาบ1)

รายละเอียด	กลวิธี
1.แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 4 คน พร้อมแบ่งหน้าที่ 1.คุณอำนวย 2.คุณวางแผน 3.คุณ KM 4.คุณเสนอ	Cooperative Learning
2.นักเรียนนึกถึงความรู้ที่มีเกี่ยวกับ ความต่างศักย์ไฟฟ้า และ กระแสไฟฟ้าแล้วแลกเปลี่ยนกับคู่และกลุ่ม จนได้เป็นความคิดของกลุ่ม	Think-Pair-Share
3.แต่ละกลุ่มนำความคิดของกลุ่มไปติดไว้ที่ผนังห้อง	
4.นักเรียนต่อวงจรไฟฟ้าอย่างง่าย พร้อมสังเกตการเปลี่ยนแปลง	
5.ครูถามคำถาม “หลอดไฟเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร” (สว่างขึ้น) “เพราะเหตุใด”(มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่าน) “นักเรียนคิดว่ากระแสไฟฟ้าเคลื่อนที่เพราะอะไร” (กระแสไฟฟ้ามีความต่างศักย์)	

ชั้นสอน(คาบ2)

รายละเอียด	กลวิธี
6.นักเรียนทำกิจกรรมในใบกิจกรรมเรื่อง การวัดความต่างศักย์ไฟฟ้า และใบกิจกรรมเรื่อง การวัดกระแสไฟฟ้า พร้อมบันทึกผลการทดลอง	

ชั้นสรุป(คาบ3)

รายละเอียด	กลวิธี
7.นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลของกลุ่มตัวเองแล้วนำไปติดที่ผนังห้อง	
8.นักเรียนแต่ละกลุ่มเดินดูผลงานของกลุ่มอื่น พร้อมแสดงความคิดเห็น	Gallery Walk
9.ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโดยใช้คำถาม 1.เมื่อเพิ่มจำนวนถ่านไฟฉาย มีผลต่อความต่างศักย์และความสว่างของหลอดไฟอย่างไร แนวการตอบ เมื่อเพิ่มจำนวนถ่านไฟฉาย ความต่างศักย์และความสว่างของหลอดไฟจะเพิ่มขึ้นด้วย 2.เมื่อเพิ่มจำนวนถ่านไฟฉาย มีผลต่อกระแสไฟฟ้าและความสว่างของหลอดไฟอย่างไร แนวการตอบ เมื่อเพิ่มจำนวนถ่านไฟฉาย กระแสไฟฟ้าและความสว่างของหลอดไฟจะเพิ่มขึ้นด้วย	
10.นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า	
11.นักเรียนทำใบงานเรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า	
12.นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ใส่กระดาษแล้วนำไปติดที่ผนังห้อง	Exit Ticket

7. สื่อการเรียนการสอน

- วัสดุ อุปกรณ์ในการทดลอง
- ใบกิจกรรมเรื่อง การวัดความต่างศักย์ไฟฟ้า
- ใบกิจกรรมเรื่อง การวัดกระแสไฟฟ้า
- ใบงานเรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
- ใบความรู้เรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

8. การวัดผลประเมินผล

8.1 วิธีการวัดผลประเมินผล

1. ประเมินผลการทำงานกลุ่มของนักเรียน
2. ประเมินทักษะในการปฏิบัติการทดลอง จากการทดลองและตรวจใบกิจกรรมเรื่อง การวัดความต่างศักย์ไฟฟ้า และใบกิจกรรมเรื่อง การวัดกระแสไฟฟ้า
3. ตรวจใบงานเรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า
4. ตรวจ Exit Ticket

8.2 เกณฑ์การผ่าน

1. ประเมินผลการทำงานกลุ่มของนักเรียน
ได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
2. ประเมินทักษะในการปฏิบัติการทดลอง
ได้ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
3. ใบงาน
ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป

9. แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด
- อินเทอร์เน็ต
- ห้องวิทยาศาสตร์

ใบกิจกรรมเรื่อง การวัดความต่างศักย์ไฟฟ้า

กลุ่มที่.....ชั้น.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. ชื่อ.....เลขที่.....
2. ชื่อ.....เลขที่.....
3. ชื่อ.....เลขที่.....
4. ชื่อ.....เลขที่.....
5. ชื่อ.....เลขที่.....

จุดประสงค์

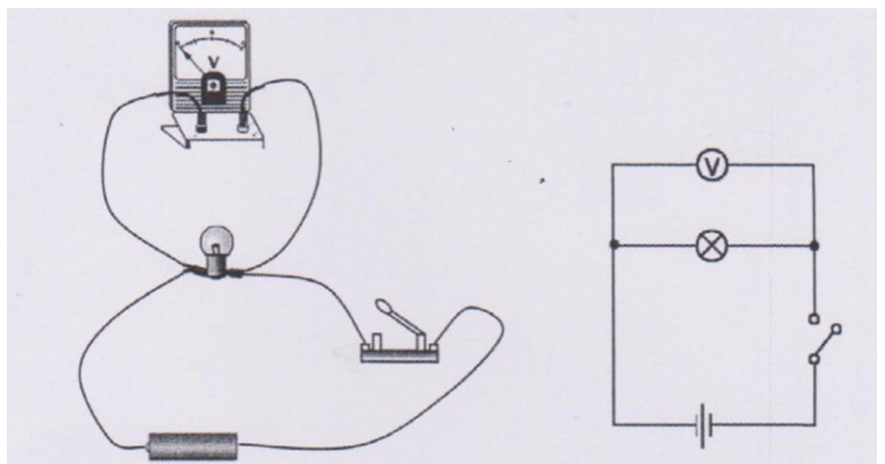
1. ต่อเครื่องวัดความต่างศักย์ไฟฟ้าเข้ากับวงจรได้
2. อธิบายหลักการทดลองจนใช้โวลต์มิเตอร์ได้
3. บอกหน่วยของความต่างศักย์ไฟฟ้าได้

วัสดุ อุปกรณ์ในการทดลอง

ที่	รายการ	จำนวน
1	กระบอกถ่านไฟฉายพร้อมถ่านไฟฉายขนาด AA 3 ก้อน	1 ชุด
2	โวลต์มิเตอร์	1 เครื่อง
3	หลอดไฟ	1 หลอด
4	สวิตช์	1 อัน
5	สายไฟ	5 เส้น

วิธีการทดลอง

1. ต่อวงจรไฟฟ้าซึ่งประกอบด้วย
โวลต์มิเตอร์ หลอดไฟ
ถ่านไฟฉาย 1 ก้อน และสวิตช์
ดังภาพแล้วกดสวิตช์
สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง
ของหลอดไฟ

2. กดสวิตช์(วงจรปิด)สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของหลอดไฟ และโวลต์มิเตอร์ บันทึกผลและยกสวิตช์ขึ้น(วงจรเปิด)

3. ทำซ้ำข้อ2 โดยเพิ่มถ่านไฟฉายในวงจรอีกครั้งละ1ก้อน จนใช้ถ่านไฟฉายครบ 3 ก้อน

ตารางบันทึกผลการทดลอง

จำนวนถ่านไฟฉาย(ก้อน)	ความต่างศักย์ไฟฟ้า	ความสว่างของหลอดไฟ
1		
2		
3		

สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมเรื่อง การวัดกระแสไฟฟ้า
กลุ่มที่.....ชั้น.....

สมาชิกในกลุ่ม

- 1.ชื่อ.....เลขที่.....
- 2.ชื่อ.....เลขที่.....
- 3.ชื่อ.....เลขที่.....
- 4.ชื่อ.....เลขที่.....
- 5.ชื่อ.....เลขที่.....

จุดประสงค์

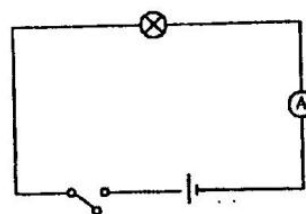
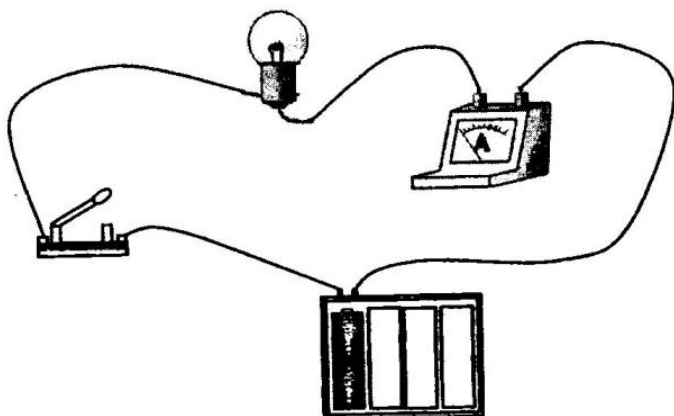
1. ต่อเครื่องวัดกระแสไฟฟ้าเข้ากับวงจรได้
2. อธิบายหลักการทำงานของแอมมิเตอร์ได้
3. บอกหน่วยของกระแสไฟฟ้าได้

วัสดุอุปกรณ์ในการทดลอง

ที่	รายการ	จำนวน
1	กระเบด่านไฟฉายพร้อมถ่านไฟฉายขนาดAA 3 ก้อน	1ชุด
2	แอมมิเตอร์	1 เครื่อง
3	หลอดไฟ	1หลอด
4	สวิตช์	1อัน
5	สายไฟ	5เส้น

วิธีการทดลอง

- 1.ต่อวงจรไฟฟ้าซึ่งประกอบด้วยแอมมิเตอร์ หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย 1 ก้อน และสวิตช์ ดังภาพ แล้วกดสวิตช์ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟ

2.กดสวิตช์(วงจรปิด)สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของหลอดไฟ และแอมมิเตอร์ บันทึกผลและยก
สวิตช์ขึ้น(วงจรเปิด)

3.ทำซ้ำข้อ2โดยเพิ่มถ่านไฟฉายในวงจรอีกครั้งละ1ก้อน จนใช้ถ่านไฟฉายครบ 3ก้อน

ตารางบันทึกผลการทดลอง

จำนวนถ่านไฟฉาย(ก้อน)	กระแสไฟฟ้า	ความสว่างของหลอดไฟ
1		
2		
3		

สรุปผลการทดลอง

.....
.....
.....

ใบงานเรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้(12คะแนน)

1.ในการวัดความต่างศักย์ไฟฟ้าจะต่อโวลต์มิเตอร์กับวงจรแบบใด(1คะแนน)

.....

2.ในการวัดกระแสไฟฟ้าจะต่อแอมมิเตอร์กับวงจรแบบใด(1คะแนน)

.....

3.เมื่อเพิ่มจำนวนถ่านไฟฉายจะส่งผลต่อความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าอย่างไร(2คะแนน)

.....

.....

4.ให้นักเรียนเติมตัวเลขลงในช่องว่างของข้อความเกี่ยวกับการทดลองที่ได้ทำไปแล้ว โดยใช้ตัวเลขหน้าคำที่กำหนด (8 คะแนน)

1. โวลต์	2. หยดไหล	3. บวก	4. ลบ
5. แอมแปร์	6. สูง	7. ต่ำ	8. ศักย์ไฟฟ้า

กระแสไฟฟ้าจะไหลจากขั้ว.....ไปยังขั้ว..... กระแสไฟฟ้ามีการไหล
เนื่องจากทั้งสองขั้วมี.....ไม่เท่ากัน กระแสไฟฟ้าจะไหลจากขั้วที่มีศักย์ไฟฟ้า.....
ไปยังขั้วที่มีศักย์ไฟฟ้า.....กระแสไฟฟ้าจะ.....เมื่อศักย์ไฟฟ้าเท่ากัน
กระแสไฟฟ้ามีหน่วยเป็น.....ศักย์ไฟฟ้ามีหน่วยเป็น.....

เฉลยใบงานเรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

1.แบบขนาน

2.แบบอนุกรม

3.ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าจะเพิ่มขึ้น

4.   1. โวลต์   2. หยุดไหล   3. บวก   4. ลบ
            5. แอมแปร์   6. สูง   7. ต่ำ   8. ศักย์ไฟฟ้า

กระแสไฟฟ้าจะไหลจากขั้ว.....3.....ไปยังขั้ว.....4..... กระแสไฟฟ้ามีการไหล
เนื่องจากทั้งสองขั้วมี.....8.....ไม่เท่ากัน กระแสไฟฟ้าจะไหลจากขั้วที่มีศักย์ไฟฟ้า...6....
ไปยังขั้วที่มีศักย์ไฟฟ้า.....7.....กระแสไฟฟ้าจะ.....2.....เมื่อศักย์ไฟฟ้าเท่ากัน
กระแสไฟฟ้ามีหน่วยเป็น.....5.....ศักย์ไฟฟ้ามีหน่วยเป็น.....1.....

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 4

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
1	ตอบคำถามถูกต้อง
0	ตอบคำถามไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบคำถาม

เกณฑ์การให้คะแนน ข้อ 3

คะแนน	เกณฑ์การประเมิน
2	ตอบคำถามถูกต้อง ครบถ้วน
1	ตอบคำถามถูกต้องบางส่วน
0	ตอบคำถามไม่ถูกต้อง หรือ ไม่ตอบคำถาม

ใบความรู้เรื่อง ความต่างศักย์ไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า

ความต่างศักย์ไฟฟ้า

ความต่างศักย์ไฟฟ้า(Potential Difference) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างจุดสองจุดในสนามไฟฟ้าหรือวงจรไฟฟ้า ซึ่งเป็นงานที่ทำให้ประจุบวก 1 คูลอมบ์ เคลื่อนที่จากจุดที่มีศักย์ไฟฟ้าต่ำไปยังศักย์ไฟฟ้าสูง

ความต่างศักย์ไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โวลต์(V)

ดังนั้น โวลต์ก็ คือ ความต่างศักย์ไฟฟ้าระหว่างตัวนำที่มีกระแสไฟฟ้าผ่านหนึ่งแอมแปร์และสูญเสียกำลังไฟฟ้าหนึ่งวัตต์ เท่ากับพลังงานหนึ่งจูลต่อประจุหนึ่งคูลอมบ์(J/C)

เราสามารถเพิ่มความต่างศักย์ไฟฟ้าได้โดยการนำเซลล์ไฟฟ้ามาเรียงต่อกันแบบอนุกรม โดยศักย์ไฟฟ้าที่ได้จะเป็นผลรวมทั้งหมดของศักย์ไฟฟ้าแต่ละเซลล์รวมกัน

Alessandro Volta

โวลต์(Volt)เป็นชื่อหน่วยวัดแรงเคลื่อนทางไฟฟ้า ซึ่งมาจาก อเลสซันโดร วอลตา
ชื่อนักวิทยาศาสตร์ผู้ประดิษฐ์เครื่องกำเนิดไฟฟ้า
สำเร็จเป็นครั้งแรกของโลก

กระแสไฟฟ้า

นิยามของกระแสไฟฟ้า

กระแสไฟฟ้า หมายถึง การไหลของอิเล็กตรอนผ่านตัวนำและอุปกรณ์ต่างๆซึ่งปริมาณประจุไฟฟ้าที่เคลื่อนไหลในวงจรไฟฟ้าต่อหน่วยวินาที เรียกว่า ปริมาณกระแสไฟฟ้าไหล

กระแสไฟฟ้า มีหน่วยเป็นแอมแปร์(A)

แอมแปร์คือประจุไฟฟ้า 1 คูลอมบ์ เคลื่อนที่ผ่านพื้นที่หน้าตัดของขดลวดในเวลา 1 วินาที

อองเดร-มารี อองแปร์ เป็นนักฟิสิกส์และนัก
คณิตศาสตร์ชาวฝรั่งเศส เขาได้ค้นพบจากการทดลอง
ว่าเส้นลวดที่มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านจะมีอำนาจ
เช่นเดียวกับแม่เหล็ก จากการทดลองของเขา ทำให้
นักวิทยาศาสตร์ในสมัยต่อมา นำชื่อของเขาคือ
แอมแปร์ มาตั้งเป็นหน่วยของการวัดกระแสไฟฟ้าที่
ไหลบนตัวนำ คือ กระแสไฟฟ้า